

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในด้านกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม ตลอดจนแนวทางในการพัฒนางานกิจการนักเรียน ตามทัศนะของครูและนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า

ด้านการวางแผน ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นดังนี้ การจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม โรงเรียนมุ่งส่งเสริมความสามารถพิเศษ ดนตรี กีฬา ศิลปะ การกำหนดนโยบาย ยึดหลักสูตรและคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน สำหรับการวางแผนจัดกิจกรรมจะมีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมจะมีการประชุมคณะครูเพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ส่วนการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนได้วางแผนร่วมกับครู ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ได้ประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน สำหรับการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการศึกษาข้อมูลมาประกอบการวางแผนในขั้นตอนของการจัดกิจกรรม ส่วนการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมได้นำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน สำหรับการดำเนินการในการวางแผนได้กำหนดปฏิทินปฏิบัติกิจกรรม

นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็น ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนโดยกำหนดตารางการเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับการวางแผนการจัดกิจกรรมควรสำรวจความต้องการของผู้เรียน ในการเตรียมการจัดกิจกรรมนักเรียนต้องการมีส่วนร่วมในการหางบประมาณสนับสนุนกิจกรรม ส่วนการจัดกิจกรรมนักเรียนเข้าร่วมในฐานะสมาชิก

แนวทางพัฒนาตามความคิดเห็นของคณะครูควรมีการสำรวจตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่าควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประชุมและวางแผนการดำเนินงาน

ด้านการดำเนินการตามแผน พบว่าครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าวิธีการจัดกิจกรรมในคาบเรียนกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุมควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง การจัดบุคลากรรับผิดชอบกิจกรรมต่างๆจัดให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ส่วนการจัดงบประมาณสนับสนุนจะจัดตามความต้องการและความจำเป็น สำหรับสภาพการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมโรงเรียนส่วนใหญ่มีวัสดุเพียงพอต่อการใช้งานควรให้การส่งเสริม และให้ความรู้แก่ครูเพื่อพัฒนางานกิจการนักเรียน โดยการจัดประชุมอบรมสัมมนา สภาพการจัดกิจกรรมจัดครูและอาจารย์ครบตามกิจกรรมที่จัดขึ้น ในด้านการจัดกิจกรรม มีลักษณะให้ครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรม ส่วนปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรม จะนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะครูเพื่อปรึกษาหารือ สำหรับสิ่งที่ต้องการในการปฏิบัติกิจกรรมคืองบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็น ดังนี้ การจัดกิจกรรมมีส่วนร่วมในการจัดตารางเวลา และเป็นสมาชิกของชุมนุมกีฬามากที่สุด เหตุผลที่เลือกเพราะชอบกิจกรรมนี้และมีความถนัดในกิจกรรมกีฬา สำหรับหน้าที่ในกิจกรรมอยู่ในฐานะสมาชิกการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโดยเพื่อนสมัครให้ ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นจะเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง สำหรับความต้องการที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้เพราะต้องการความสนุกสนาน เวลาในการจัดกิจกรรมครั้งละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว และสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรมจะเปลี่ยนไปตามสภาพการจัดกิจกรรม

แนวทางพัฒนาตามความคิดเห็นของคณะครู ควรดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสำหรับความคิดเห็นของนักเรียนควรมีการจัดกีฬาขึ้นในโรงเรียน

ด้านการตรวจสอบ ประเมินผล พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าโรงเรียนมีการตรวจสอบการจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม โดยการใช้ข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน การวัดผลและประเมินการจัดกิจกรรมประกอบด้วยนักเรียนมีส่วนร่วมสำหรับการประเมินผลการจัดกิจกรรมมีระยะเวลาไม่กำหนดแน่นอน ในการวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรม ได้ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล ส่วนการนิเทศติดตามผล ได้ให้ครูมีส่วนร่วมวางแผนการนิเทศ การสนับสนุนช่วยเหลือด้านวัดผลและประเมินผลสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลขึ้น แหล่งที่ช่วยเหลือโรงเรียนด้านการวัดผลและประเมินผลคือแหล่งวิทยาการสำหรับการประเมินผลการจัดกิจกรรม ได้ใช้ผลงานของนักเรียนในการประเมินผล ส่วนการตรวจสอบความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมโดยการแจ้งผลการวัดผล

แต่ละครั้งให้นักเรียนทราบ ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมต่อนักเรียนนั้น อยู่ในระดับน่าพอใจมาก และสิ่งที่ต้องการเพิ่มเติมหลังการประเมินคือครูที่มีความรู้ด้านกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม

นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็น ดังนี้ การวัดผลและประเมินผล การจัดกิจกรรม มีการวัดเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมและสิ้นปีการศึกษา ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมจะทำการ วัดผลและประเมินผลโดยครูที่รับผิดชอบทดสอบความสามารถการปฏิบัติกิจกรรม

แนวทางการพัฒนาตามความคิดเห็นของครู ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สำหรับ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการประเมินผลทุกครั้งที่เกิดกิจกรรม

ด้านการปรับปรุงพัฒนา พบว่าครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรม และเมื่อต้องการปรับปรุงการจัดกิจกรรมจะประชุมปรึกษาหารือกัน สำหรับการจัดทำเอกสารรายงานการจัดกิจกรรม จะระบุวิธีดำเนินการ ส่วนกระบวนการที่นำมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมคือการสนับสนุน การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรม การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมได้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ส่วนการกำหนดแนวทางการปรับปรุงการจัด กิจกรรมควรกำหนดมาตรการในการประเมินผลการจัดกิจกรรมและควรประสานงานแผนงาน/ โครงการ สำหรับการส่งเสริมกิจกรรมโรงเรียนควรมีการแจ้งข่าวสารในการส่งเสริมการจัด กิจกรรมให้ทราบ

นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็น ดังนี้ การจัดกิจกรรมกีฬาและ กิจกรรมชุมนุมมีประโยชน์มาก และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมคือส่งเสริมความสามารถพิเศษและพัฒนาบุคลิกภาพ

แนวทางการพัฒนาตามความคิดเห็นของครู ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา และมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ สำหรับนักเรียนให้ความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนา

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของคณะครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ด้านการวางแผน พบว่าครูผู้สอนมีความเห็นว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมชุมนุม โดยประชุมปรึกษาหารือร่วมกับคณะครู เพราะกิจกรรมดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อจะได้ระดมความคิดที่หลากหลายในการจัดทำแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ของครูแต่ละคนที่จะทำให้การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน เพราะการวางแผนที่ดีนั้นถ้าให้ครูทุกคนช่วยกันคิดและมีการตัดสินใจด้วยความเห็นร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ เมื่อทุกคนเห็นว่าจะไปด้วยกันได้ จะทำให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และการทำงานจะราบรื่นไม่มีปัญหาอุปสรรค เพราะทุกคนเป็นผู้ตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยสมยศ นาวิการ (2545, หน้า 1-2) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาในด้านกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ โดยจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแผนการดำเนินการ ตลอดจนออกแบบการประเมินตนเอง แล้วช่วยกันทำและพัฒนาปรับปรุงโดยเรียนรู้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

สำหรับความเห็นของนักเรียน ด้านการวางแผนเห็นว่าควรสำรวจความต้องการของผู้เรียน เพราะจะได้จัดกิจกรรมให้ตรงกับความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนศักยภาพของแต่ละคน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดกิจกรรมของแต่ละกิจกรรม สอดคล้องกับนโยบายและจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 4) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนที่มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นคนไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

ด้านการดำเนินการตามแผน พบว่าครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุมอยู่ในลักษณะให้ครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรม เพราะถ้าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่มีความขัดแย้ง และประสานความร่วมมือกันเป็นอย่างดี เป็นผลดีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เพราะถ้ามีปัญหาในการดำเนินการนักเรียนอาจเป็นผู้ประสานกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ทุกฝ่ายจะได้มีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการ

ศึกษา ทำให้การดำเนินการตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับหลักการมีส่วนร่วมของ สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 1-2) กล่าวว่าถ้าสถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง ก็จะทำให้การทำงานมีความต่อเนื่องและยั่งยืน ในการดำเนินการของสถานศึกษา บุคลากร ทุกกลุ่มทุกฝ่ายต่างก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปฏิบัติงานร่วมกัน อันจะเกิดผลดีต่อการจัดการ ศึกษา และสอดคล้องกับที่พนัส หันนาคินทร์ (2524, หน้า 219) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการที่ นักเรียนมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ ทำให้นักเรียนได้ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ และได้ทำกิจกรรมที่ตนเองชอบ เป็นการส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ และทำให้นักเรียนรู้จักการติดต่อประสานงานกับคนอื่น

สำหรับความคิดเห็นของนักเรียน มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแผนการจัด กิจกรรมควรมีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการใช้งาน เพราะเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการจัด กิจกรรมของครู สถานศึกษาได้ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการย่อมส่งผลถึงคุณภาพใน การจัดการศึกษา เพราะมาตรฐานด้านปัจจัยมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการเป็นอย่างมาก ครูและนักเรียนจะมีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย จะช่วยให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เซาร์ มณีวงษ์ (ม.ป.ป. , หน้า 137-138) ได้เสนอแนะไว้ว่า โรงเรียนควรจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์การกีฬา และอุปกรณ์นันทนาการไว้บริการ ให้นักเรียนอย่างพอเพียงครบทุกชนิดกีฬา และครบทุกประเภท เพื่อให้นักเรียนที่สนใจได้เล่นกีฬา ชนิดนั้น ๆ ได้ ตลอดจนสถานที่ควรจัดให้เหมาะสมกับกิจกรรม

ด้านการตรวจสอบ ประเมินผล พบว่าครูผู้สอนมีความเห็นว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบติดตามและวัดผล เพราะการทำงานเป็นทีมย่อมมีประสิทธิภาพกว่าทำงานคนเดียว สร้างความน่าเชื่อถือแก่นักเรียนและผู้ปกครอง คณะครูจะได้ร่วมมือกันในการตรวจสอบประเมิน ผลโดยวิธีการที่หลากหลาย เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความถนัดความ สามารถไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสามัคคีแก่คณะครู ช่วยระดมความคิดเห็น ในการออกแบบประเมินการตรวจสอบ การวัดผลที่มีคุณภาพ ครอบคลุมทุก กิจกรรม เป็นการวัดผลตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน มีหลักเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลที่ ชัดเจนเพราะอยู่ในรูปคณะกรรมการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนากิจกรรมนักเรียนของกรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 3) ที่กล่าวว่าการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ถือเป็น เกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้คณะครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล

สำหรับความเห็นของนักเรียน ให้ความเห็นว่าคุณที่รับผิดชอบควรทดสอบความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการตามสภาพจริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบความรู้ ความสามารถของนักเรียนแต่ละคน เพื่อทราบถึงผลการพัฒนาความสามารถพิเศษและการทดสอบควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ความยุติธรรมแก่นักเรียนทุกคน เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน และจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อครูที่จะใช้ในการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ พันธ์ หนันาคินทร์ (2524, หน้า 219) ที่กล่าวว่ากิจกรรมนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถตลอดจนความสนใจของตนเอง ทำให้นักเรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเองอันจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อไป

ด้านการปรับปรุงพัฒนา พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ร่วมกันอภิปรายผลดีผลเสียของการดำเนินงาน วิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนางานนักเรียนในครั้งต่อไป ข้อมูลต่าง ๆ ควรจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง การประชุมปรึกษาหารือกัน ทำให้ได้ความคิดที่หลากหลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเทคนิคการสร้างทีมงานที่ ชูชีพ พุทธประเสริฐ (2545, หน้า 102-103) กล่าวว่า บรรยากาศขององค์การต้องไม่เครียด เป็นบรรยากาศที่ทำให้คนเกี่ยวข้องกันและสนใจกัน มีการอภิปรายอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ประธานในที่ประชุมไม่ใช้อิทธิพลส่วนตัวเหนือสมาชิกในกลุ่ม แต่ภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ เมื่อมีการตัดสินใจใช้ความเห็นของคนส่วนใหญ่ เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานต่อไป

ความคิดเห็นของนักเรียน มีความเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม มีประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถพิเศษ และพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง นักเรียนในวัยนี้กำลังค้นหาความสามารถและศักยภาพของตน ถ้าโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับความสนใจ ช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง สามารถแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียนได้ เพราะกิจกรรมเหล่านี้ให้นักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมเอง เป็นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ แข็งแรง เก่ง ดี และมีความสุข ตรงกับนโยบายของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 4) ที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนมีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย

มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ดังนั้นโรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมนี้ให้เด็กไทยมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา การบริหารกิจการนักเรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ผู้ศึกษาให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประชุมและร่วมวางแผน การดำเนินการจัดกิจกรรม
2. การดำเนินการจัดกิจกรรมควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมประเมินผลทุกครั้งที่จัดกิจกรรม และการปรับปรุงพัฒนางิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม
4. ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนางิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาวิจัยในงานกิจการนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุมมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาทุกแห่ง ผู้ศึกษาขอเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ
2. ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุมในโรงเรียน ประถมศึกษา